

Respons

Somalia: Skilte kvinner

Problemstilling/spørsmål:

- Skilsmisse: Hvor utsatte er skilte kvinner? Er det geografiske forskjeller? Har skilte kvinner mulighet for gjengifte?
- Skilte kvinners status: Har skilte kvinner mulighet for selv å kunne forsørge familien, kan de regne med hjelp fra klanen/familien, finnes det hjelpeprogram rettet mot kvinner og barn og hva er eventuelt omfanget av disse?
- Hvilke hjelpeorganisasjoner er representert i landet, hvor holder de til og hva slags hjelp kan de tilby skilte kvinner?
- Ekteskapsinngåelser hvor herboende drar tilbake og finner seg en ektefelle: Typetilfeller for hvordan dette typisk gjøres ved reelle ekteskap og proforma ekteskap?

Skilsmisse og sårbarhet

Skilsmisse er ikke stigmatiserende i Somalia. Mange somaliske kvinner er skilt og under alle omstendigheter er den somaliske kvinnen ofte familiens "breadwinner". Kvinnene har sine nettverk og familie, og nabokvinner hjelper hverandre så langt som råd er. Gjengifte er heller ikke uvanlig (Helander, Abdullahi 2001).

Det er imidlertid vanskelig å generalisere i hvilken grad en skilt kvinne vil være beskyttet av sin familie og klan i Somalia. En kvinne vil normalt kunne nyte fysisk beskyttelse i områder hvor hennes klan,¹ er hjemmehørende – det vil si områder hvor klanen tradisjonelt og reelt har en tilhørighet, og hvor klanen har militær/politisk kontroll.² Hvorvidt hun får økonomisk

¹ Klantilhørighet er patrilineær, det vil si at klantilhørighet følger farslinjen. Både kvinnens klan og ektemannens klan har forpliktelser i forhold til kvinnens sikkerhet. Men ved en skilsmisse bortfaller ektemannens og hans klans forpliktelser overfor kvinnen. Kvinnens barn derimot har fars klantilhørighet og har dermed en annen tilknytning.

² Se for øvrig Landinfos responser vedrørende Somalia: Landinfo (2009, 2. juni). *Beskyttelse og konfliktløsningsmekanismer*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/908/1/908_1.pdf [lastet ned 4. juni 2009], Landinfo (2009, 2. juni). *Sårbarhet - minoritetsgrupper, svake klaner og utsatte*

Respons Somalia: Skilte kvinner

bistand kan være avhengig av omstendighetene som førte henne inn i denne situasjonen, og av den økonomiske situasjonen til familien hun tilhører. På grunn av den langvarige konflikten, manglende stabilitet og fattigdom kan mulighetene til å hjelpe være begrensede.

Særskilte hjelpetiltak for skilte kvinner

Det finnes internasjonale og en rekke lokale organisasjoner både i Sør-Somalia og Nord-Somalia, men disse organisasjonene har etter det Landinfo kjenner til ikke særskilte tiltak rettet mot skilte kvinner. Ulike organisasjoner har riktignok kvinner som målgruppe fordi all statistikk og erfaring viser at kvinner både rammes hardest av fattigdom, under konflikter og i konfliktenes kjølvann. De internasjonale hjelpeorganisasjonene som arbeider i Somalia retter virksomheten i dag først og fremst mot matutdeling fordi mer enn tre millioner mennesker har behov for matvarebistand. Andre mer langsiktige prosjekter innen vann, helse, skole og inntektsgenererende virksomhet m.v. drives også, om enn i begrenset skala.

Proforma ekteskap

Man har ingen empiri når det gjelder proforma ekteskap blant somaliere. Reiser somaliere hjem for å gifte seg, inngås ekteskap på tradisjonelt somalisk vis.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

- Abdullahi, M.D. (2001). *Culture and customs of Somalia*. Westport: Greenwood Press.
- Helander, B. (1991, 6. januar). *The Somali Family*. I: Barcik, K. & Normark, S. (Eds.) *Somalia. A Historical, Cultural and Political Analysis*. Uppsala 6.januar 1991. Uppsala: Life & Peace Institute.

Ikke tilgjengelig i elektronisk format.

- Somalia NGO Consortium (2005) *NGO Consortium Handbook 2005*. Nairobi: NGO Consortium. Tilgjengelig fra http://www.somaliangoconsortium.org/docs/handbook/NGO_Handbook_2005.pdf [lastet ned 4. juni 2009]

enkeltpersoner. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/910/1/910_1.pdf [lastet ned 4. juni 2009] samt Landinfo (2009, 2. juni). *Voldtekt*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/911/1/911_1.pdf [lastet ned 4. juni 2009]

Respons Somalia: Skilte kvinner

- World Trade Press (u.å). *Somalia. Lifecycle*. Petaluma: World Trade Press. Tilgjengelig fra www.BestCountryReports.com [nedlastet 4. juni 2009].
Betalingstjeneste.

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.